

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุม โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

รุ่งเรือง ปิ่นนราช, ส.ม. (การจัดการระบบสุขภาพ)*
พรพิมล มัณนาโส, วท.บ. (สาธารณสุขศาสตร์)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ระดับการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1 และนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค พบว่าแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.93, 0.86, 0.88 และ 0.91 ตามลำดับ การปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.95, 0.89, 0.88 และ 0.87 ตามลำดับ และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.86, 0.85, 0.91 และ 0.87 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน-มาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 97.3 การปฏิบัติตามมาตรการอยู่ในระดับสูง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 94.6 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 ตัวแปรด้านปัจจัย ได้แก่ ด้านการรับรู้ ประโยชน์ ด้านมาตรการสาธารณสุข และด้านมาตรการองค์กร ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 45.2 ดังนั้น ควรนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว ขยายผลไปยังพื้นที่ตำบลอื่นที่ใกล้เคียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรคอุบัติใหม่อื่นต่อไป

คำสำคัญ : โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019/ การมีส่วนร่วม

---

* สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองหาน

** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสะแบง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting Network's Participation for Prevention and Control of The Corona Virus Disease 2019 in Nonghan District, Udon Thani Province.

Rungreung Punnarach, M.Pol.Sc. (Health System Management)*

Phornphimon Muckhanaso, B.Sc. (Public Health)**

Abstract

This Quantitative research using Action research. The objectives of the research were 1) to investigate the participation level of partner network in the prevention and control of Coronavirus disease 2019. 2) to study the compliance level with measures to prevention and Coronavirus disease 2019. 3) to explore the factors affecting participation of partner network in the prevention and control of Coronavirus disease 2019 in Nong Han District, Udon Thani Province. The sample group research consisted 184 people were selected by simple random sampling. Data collection period: September. The research tool was a questionnaire created by researcher and pass validation of the research tool quality check by 3 experts. Index of item objective congruence value was equal to 0.67–1 and analyzed for the quality of the tool. The results of confidence of questionnaire test found that the awareness about the corona virus infection 2019 was 0.93, 0.86, 0.88 and 0.91, respectively. The compliance with measures to prevent and control the Coronavirus disease 2019 was 0.95, 0.89, 0.88 and 0.87, respectively. The participation level of partner network in the prevention and control of Coronavirus disease 2019 was 0.86, 0.85, 0.91, and 0.87, respectively. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and multiple correlation. The results of research found that the awareness of the Corona Virus infection 2019 was high in 179 people, representing 97.3%, and compliance with the measures was high in 174 people, representing 94.6%. The factors affecting participation of partner network in the prevention and control of Coronavirus disease 2019 was at a high level, with 157 people representing 85.3%. Three Factors affecting variable; the perceived benefits aspect, public health measures and organizational measures can predict performance to participation of network partners in the prevention and control of Corona Virus disease 2019 in Nong Han District, Udon Thani Province at 45.2 percentage.

Keywords: Corona Virus disease 2019/ Participation

---

*Nonghan District Public Health Office.

**Sabang Health Promoting Hospital, Sabang Sub-district, Nonghan District, Udon Thani Province.

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 หรือ COVID-19) คือ โรคติดเชื้อจากไวรัสชนิดหนึ่ง ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) กำหนดให้เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลกในปลายปี 2562 พบการระบาดในช่วงปี 2019 ที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยในตอนนั้นเรารู้จักกันโรคนี้ในชื่อว่า ไวรัสอู่ฮั่น ก่อนที่ภายหลังจะระบุเชื้อก่อโรคได้ว่าเป็นเชื้อในตระกูลโคโรนาไวรัส แต่เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เชื้อไวรัสนี้มีชื่อเฉพาะในขณะนี้ว่า 2019-nCoV ในสมาชิกลำดับที่ 7 ในตระกูล coronaviruses lineage B, จีนัส betacoronavirus, เชื้อมีลำดับยีนร้อยละ 85 ถึง 96 ที่เหมือนกับจีโนมของเชื้อ SARS-like CoV ในค้างคาว (bat-SLCoVZC45, MG772933.1) สถาบัน Wuhan Institute of Virology (WIV) และ Chinese Academy of Sciences (CAS) ได้ค้นพบและยืนยันลำดับจีโนมของเชื้อชนิดนี้ในวันที่ 2 มกราคม 2563 และแยกเพาะเชื้อได้ในวันที่ 5 มกราคม 2563 ทั้งนี้ได้ส่งข้อมูลลำดับจีโนมในองค์การอนามัยโลกในวันที่ 11 มกราคม 2563 เพื่อนำข้อมูลนี้ไปใช้ในสถาบันทางการแพทย์ทั่วโลก การก่อโรคติดเชื้อชนิดนี้ในมนุษย์จากเชื้อโรคในค้างคาวถือว่าเป็น zoonosis ด้วย ซึ่งหลังจากนั้นองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม 2563 และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค⁽¹⁾

สถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลก มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออย่างรุนแรงและขยายวงการแพร่กระจายเชื้อไปอย่างมาก จากการรายงานผู้ป่วยยืนยันประเทศไทย ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2565 มีจำนวนผู้ติดเชื้อ 2,337,408 ราย รักษาอยู่ในโรงพยาบาล จำนวน 10,974 ราย หายแล้ว 2,338,601 ราย และเสียชีวิตจำนวน 9,315 ราย⁽²⁾ ถือว่าประเทศไทยกำลังมีการระบาดของโรคเพิ่มมากขึ้น หากประชาชนไม่ตระหนักต่อการป้องกันตนเองจากโรค อาจจะทำให้โรคแพร่ระบาดขยายในวงกว้าง หรือมาตรการการควบคุมโรคยังขาดประสิทธิภาพจะทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงมากขึ้น สำหรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีผู้ป่วยยืนยันจำนวน 51,064 ราย รักษาอยู่โรงพยาบาลจำนวน 305 ราย หายแล้ว 50,759 ราย และเสียชีวิต 414 ราย⁽³⁾ อำเภอหนองหาน พบว่า มีผู้ป่วยยืนยันจำนวน 10,325 ราย รักษาอยู่โรงพยาบาลจำนวน 46 ราย หายแล้ว 10,064 และเสียชีวิต 29 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2565 เวลา 16.30 น.)

จากสถานการณ์ปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาดังกล่าว คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้กำหนดนโยบาย แนวทางมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานีจึงได้จัดประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน ผู้บริหารและบุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ประเมินความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน แต่ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁽⁴⁾

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว ขยายผลไปยังพื้นที่ตำบลอื่นที่ใกล้เคียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรคอุบัติใหม่อื่นต่อไป

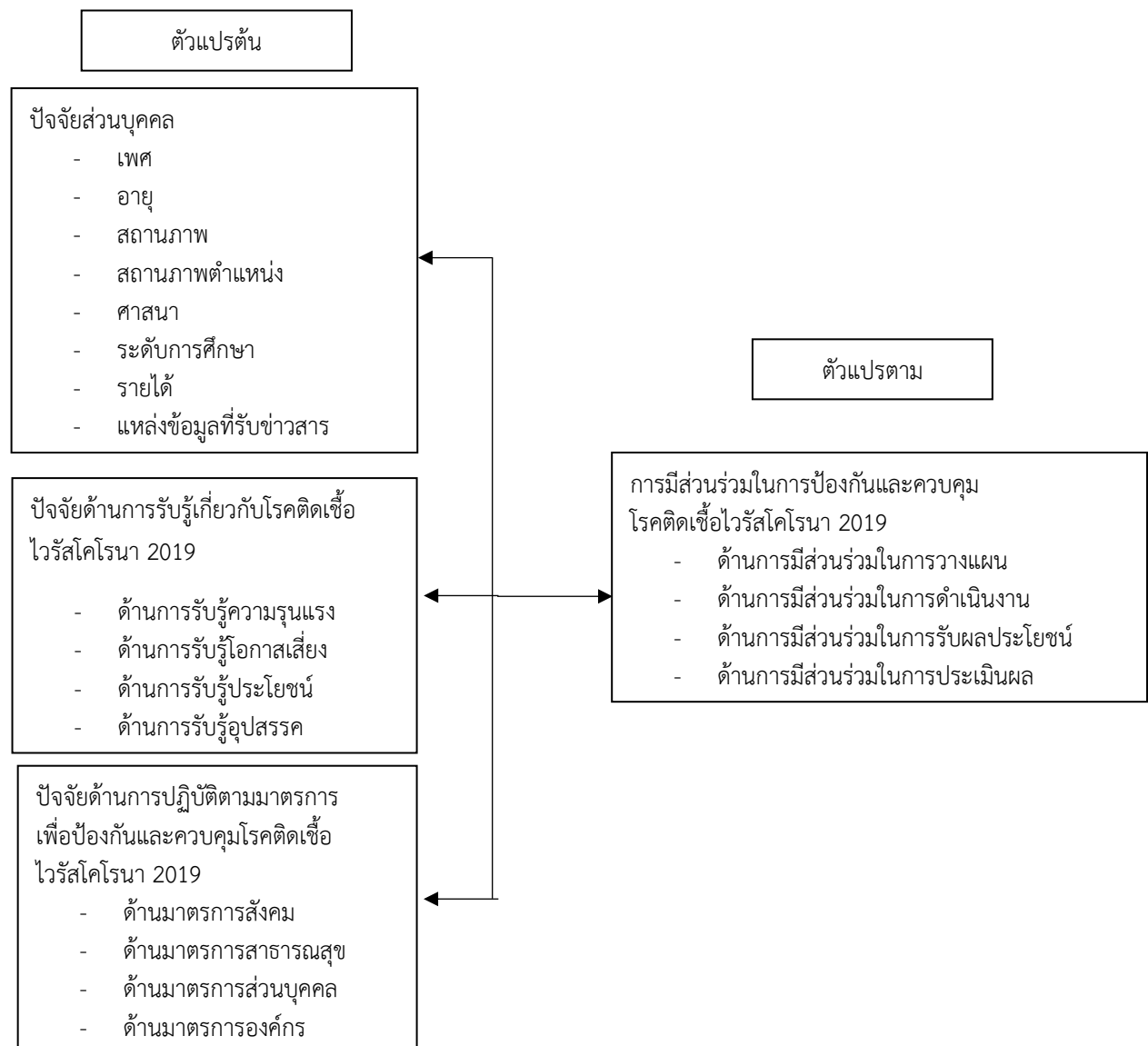
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานในการวิจัย

1. หน่วยงานภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก
2. หน่วยงานภาคีเครือข่ายปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก
3. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิด

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจไว้ โดยการกระทำด้วยความรู้สึกผูกพัน มีความเชื่อถือและไว้วางใจได้ การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังในการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนเข้าใจสถานการณ์และอุปสรรคเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

ภาคีเครือข่าย หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ประธานและรองประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค สังกัดโรงพยาบาลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำกิจกรรมที่แสดงออกถึง การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนทั่วไป

การรับรู้ หมายถึง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การปฏิบัติตามมาตรการ หมายถึง การปฏิบัติหรือกระทำตามมาตรการสังคม มาตรการสาธารณสุข มาตรการส่วนบุคคล และมาตรการองค์กร เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย หมายถึง การที่ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน, ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน, ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ประธานและรองประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค สังกัดโรงพยาบาลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 715 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มจากประชากร โดยทำการคำนวณขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร⁽⁵⁾ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{NZ^2\alpha/2P(1-P)}{e^2(N-1)+Z^2\alpha/2P(1-P)}$$

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 184 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ⁽⁶⁾ (มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด 4.21–5.00 คะแนน, มีส่วนร่วมระดับมาก 3.41–4.20 คะแนน, มีส่วนร่วมระดับปานกลาง 2.61–

3.40 คะแนน, มีส่วนร่วมระดับน้อย 1.81–2.60 คะแนน และมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด 1.00–1.80 คะแนน) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ได้ดังนี้

- การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านการรับรู้ประโยชน์ และด้านการรับรู้อุปสรรค เท่ากับ 0.93, 0.86, 0.88 และ 0.91 ตามลำดับ

- การปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ด้านมาตรการสังคม ด้านมาตรการสาธารณสุข ด้านมาตรการส่วนบุคคล และด้านมาตรการองค์กร เท่ากับ 0.95, 0.89, 0.88 และ 0.87 ตามลำดับ

- การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เท่ากับ 0.86, 0.85, 0.91 และ 0.87 ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณ

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รหัสโครงการ UDREC 4365 ลงวันที่ 8 กันยายน 2565

ผลการศึกษา

คุณลักษณะส่วนบุคคล ของภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 184 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.5 มีอายุเฉลี่ย 51 - 60 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 46.2 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 78.8 สถานภาพตำแหน่งเป็นประธานและรองประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.4 มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.3 และแหล่งข้อมูลที่รับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต และ App. เช่น Line, Facebook, ทวิตเตอร์ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 73.4

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อยู่ในระดับการรับรู้ระดับมากที่สุด โดยมีการรับรู้ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.49) เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการรับรู้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.48) และด้านการรับรู้ความรุนแรง ($\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.58) ตามลำดับ และมีการรับรู้ด้านการรับรู้อุปสรรค ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.02) อยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n = 184)

การรับรู้	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล (ระดับ)
1. ด้านการรับรู้ความรุนแรง	4.44	0.58	มากที่สุด
2. ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	4.59	0.49	มากที่สุด
3. ด้านการรับรู้ประโยชน์	4.51	0.48	มากที่สุด
4. ด้านการรับรู้อุปสรรค	3.31	1.02	ปานกลาง

ระดับการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติตามมาตรการระดับมากที่สุด โดยมีการปฏิบัติตามมาตรการสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.74) และด้านมาตรการส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.57) เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านมาตรการสังคม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.55) และมีการปฏิบัติตามมาตรการองค์กร ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.67) อยู่ในระดับการปฏิบัติระดับมาก ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n = 184)

การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล (ระดับ)
1. ด้านมาตรการสังคม	4.29	0.55	มากที่สุด
2. ด้านมาตรการสาธารณสุข	4.41	0.74	มากที่สุด
3. ด้านมาตรการส่วนบุคคล	4.41	0.57	มากที่สุด
4. ด้านมาตรการองค์กร	4.19	0.67	มาก

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด โดยมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.71) เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.75) และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.86) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n = 184)

การมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล (ระดับ)
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.11	0.86	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.27	0.75	มากที่สุด
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.36	0.71	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.05	0.96	มาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

พบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ X_3 , ด้านมาตรการสาธารณสุข X_6 และ ด้านมาตรการองค์กร X_8 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.441, 1.254 และ 1.253 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .234, .311 และ .283 ดังแสดงตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ลำดับตัวแปรพยากรณ์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน

ลำดับตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	-3.692	1.969		-1.875	.062		
ด้านการรับรู้ความรุนแรง X_1	.477	.338	.093	1.412	.160	.689	1.451
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง X_2	.072	.417	.012	.172	.864	.611	1.636
ด้านการรับรู้ประโยชน์ X_3	1.441	.442	.234	3.258	.001*	.581	1.721
ด้านการรับรู้อุปสรรค X_4	-.002	.167	-.001	-.012	.990	.913	1.096
ด้านมาตรการสังคม X_5	.380	.401	.071	.949	.344	.533	1.876
ด้านมาตรการสาธารณสุข X_6	1.254	.287	.311	4.369	.000*	.590	1.695
ด้านมาตรการส่วนบุคคล X_7	-.197	.422	-.038	-.467	.641	.461	2.170
ด้านมาตรการองค์กร X_8	1.253	.336	.283	3.731	.000*	.522	1.915

$SE_{est} = \pm 2.19265$ $R = 0.690$ $R^2 = 0.476$ $Adj.R^2 = 0.452$ $F = 19.850$ $P\text{-value} = 0.01$

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ภาศิเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภชา สิงห์วีระธรรม เรื่องการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) : กรณีศึกษาทันตภิบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงจากการปฏิบัติงานและการรับรู้ความรุนแรงของโรค COVID-19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการรับรู้ของหน่วยงานต่อการดำเนินงานควบคุมโรคอยู่ในระดับมาก⁽⁷⁾

การปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ภาศิเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีระดับการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพรศ พญาพรหม เรื่องการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ในภาพรวม ร้อยละ 54.8 มีการใส่หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า เมื่อออกจากบ้าน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมาได้แก่ การล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์บ่อยๆ เมื่อสัมผัสสิ่งแวดล้อมนอกบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ ร้อยละ 72.6 และการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร ร้อยละ 64.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสาธารณะ ได้แก่ โทรทัศน์และวิทยุ การมีทัศนคติเชิงบวก ต่อโรคและมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 และการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ⁽⁸⁾

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ภาศิเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี เต็มอุดม เรื่องการพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในจังหวัดนครพนม ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\beta = 0.35, p < 0.001$) การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกัน ($\beta = 0.08, p = 0.027$) การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากแหล่งข่าวประเภทบุคคล ($\beta = 0.16, p < 0.001$) และการรับรู้ข่าวสารด้านการติดเชื้อภายในจังหวัด ($\beta = 0.12, p < 0.001$)⁽⁹⁾

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาศิเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาศิเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนายรัฐกุล เสนาร่า เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก⁽¹⁰⁾

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาศิเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เพื่อลดอัตราป่วยและเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และโรคติดต่ออื่นๆ

2. พัฒนาศักยภาพนักวิชาการสาธารณสุขด้านความร่วมมือกับบุคลากรที่มีสุขภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมป้องกันโรคที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้การวิจัยเชิงเนื้อหาและเชิงวิเคราะห์ โดยใช้พื้นที่วิจัยที่มีขนาดกว้าง ด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น ครอบคลุมทั้งปัญหา และอุปสรรค เพื่อสามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงเป็นรูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและประชาชนทั่วไปในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งด้านขนาดพื้นที่ในการทำวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์หารูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ กราบขอบพระคุณคุณคณาจารย์และบุคคลสำคัญทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมถึงขอขอบคุณภาคีเครือข่ายอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤษภาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/iralpneumonia/index.php>.
2. World Health Organization. COVID – 19 [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 กรกฎาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก <https://covid19.who.int/>
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. COVID – 19 Watch Out [อินเทอร์เน็ต]. อุดรธานี: [เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก <https://covid.udpho.org/index.php?url=pages/summary.php&m=dashboard>.
4. ระนอง เกตุดาว และคณะ. การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี - Udon Model COVID-19. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 2564; 30 (1): 53 – 61.
5. บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษามศว มหาสารคาม. 2535; 3 (1): 22–5.
6. กัลยา วานิชย์บัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2549.
7. นกษา สิงห์วีระธรรม และคณะ. การรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของทันตภิบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารสถาบันบำราศนราดูร. 2563; 14 (2): 1–12.
8. ยุพเรศ พญาพรหม และคณะ (2565). การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท จังหวัดเชียงใหม่. วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม. 23 (44), 61-76.

9. รัชณี เต็มอุดม และคณะ. การพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดนครพนม. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น. 2564; 28 (1): 1–13.
10. รัฐกุล เสนาราศ และคณะ. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด -19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. Journal of Roi Kaensarn Academi. 2564; 6 (9): 239–51.